

Ана Попова Манасиевска

Толкување на климатските промени – мотивација за климатска акција

Со превод на текстови од областа на животната средина започнав во 2005 година, кога работев на Проектот за изработка на национална стратегија за животната средина, поддржан од ЕУ. Во рамките на тој проект се сретнав со директивите на ЕУ за вода, за воздух, природа, бучава, хемикалии, пристап до информации за животната средина... Уште тогаш ме воодушевуваа сите тие документи кои ги обврзуваа државите

членки на ЕУ на своите граѓани да им обезбедат чиста и здрава животна средина.

Тука некаде започна и мојата работа на превод на материјали поврзани со климатските промени. Тоа главно произлезе од соработката со УНДП и проектите за климатски промени кои тие ги иницираа и спороведуваа во изминативе 20 години. Стануваше збор за нова проблематика, за превод на текстови кои до тогаш не беа преведени на македонски. Во англискиот јазик се користеа некои нови термини за кои не постоеше соодветен превод на македонски јазик. За мене тоа претставуваше голем предизвик, иако при преведувањето (особено од англиски кон македонски) морав често пати да ги консултирам експертите што работеа на тие проекти, или пак стручните лица од факултетите или Македонската академија на науките и уметностите. На пример: јаглороден отпечаток, отпорност и сл. Оттука, од потребата за добар превод кој што ќе го даде најблиското значење на соодветните термини на македонски јазик се создаде база на термини која подоцна, благодарение на заложбите на УНДП и канцеларијата за комуникација со јавност при Министерството за животна средина и просторно планирање, се објави како [толковен речник за климатски промени](#). Овој речник содржи преку 1000 термини директно поврзани со проблематиката на климатските промени.

Но, низ овие мои работни ангажмани низ кои кај мене се разви голема љубов кон оваа тема, јас всушност и учев. Учев за тоа што се климатските промени, кои мерки се потребни за нивно ублажување, како да се приспособиме кон промените во климата, но и какви климатски акции можеме да преземеме.

Оваа моја поврзаност со климатските промени, како и стекнатото знаење и разбирање на темата секако се одрази и на другите сфери од мојот животот. Како член и претседател на Здружението на преведувачи и толкувачи на Македонија се трудам грижата за животната средина и информациите за климатските промени да ги пренесам

и кај моите колеги во Здружението. Со цел да бидеме иновативни, а нашите настани да се препознаваат и по еколошката компонента, во февруари го организиравме и [првото „зелено“ годишно собрание](#). Настан со кој покажавме дека навистина се грижиме каков отпечаток врз животната средина ќе остават нашите активности.

Посебен предизвик ми е моето знаење и ставови да ги пренесам и на моите помлади колеги со кои честопати соработувам, со надеж дека и тие со ист интузијазам ќе вградат еколошката компонента во своите секојдневни професионални активности и ќе продолжат со развивањето и надоградување на терминологијата за климатските промени, но и споделувањето на информациите до кои дошле при преведување на стручни текстови за климатските промени.

Љубовта кон оваа проблематика, како и повеќегодишното искуството ме натера и во магистерскиот труд да дадам посебен осврт на терминологијата од областа на климатските промени.

Сведоци сме дека климата не е таква каква што беше кога ние бевме деца, со долги сушни лета и студени зими. Сега сè почесто има обилни врнежи (последниците ги видовме при поплавите во Скопје и Тетово во 2015 година), сушни периоди (токму оваа зима беше таква, без врнежи од снег), а сето тоа ќе се одрази на достапноста на вода за наводнување на земјоделските култури, на производството на електрична енергија што секако ќе влијае врз цената на производите и на електричната енергија, нешто што сите не засега.

Треба сите сериозно да почнеме да размислуваме [што ние можеме да направиме](#) за да ги ублажиме климатските промени. Иако некогаш нашите лични или семејни мерки ни изгледаат незначајни, сепак ако работиме сите заедно (секако предводени од државата и од Министерството за животна средина) можеме да влијаеме врз состојбите во нашето опкружување. Треба да размислуваме за сопствениот јаглероден отпечаток, со што придонесуваме за загадувањето и како тоа можеме да го намалиме. Можеме да почнеме со мерки за помала употреба на пластика, избор на поеколошко возило, користење на јавен превоз или велосипед, штедење на водата во домаќинството....

Најголемата промена треба да се случи во нашата свест, да сфатиме дека оваа планета и природните ресурси на неа не се тука за нас, туку дека ние сме само една алка од синџирот во која сме поврзани со сите живи суштества на земјата.